

समाजमन मरणपंथाला लागलेय का?

किमान मृत्यूनंतर तरी आपल्याला न्याय मिळेल या भाबड्या आशेने ज्या कोवळ्या जीवाने तळहातावर ज्यांच्या पापाचा हिशेब मांडत आपला जीव सोडला, तेच आता तिच्या निस्तेज देहाच्या चिंधड्या करत आहेत.

गेले काही दिवस फलटणमधील महिला डॉक्टरच्या आत्महत्येने महाराष्ट्राचे राजकीय-सामाजिक वातावरण ढवळून निघाले आहे. बीडसारख्या ऊसतोड मजुरांचा जिल्हा म्हणून ओळख बनलेल्या प्रदेशातून एका गरीब शेतकरी कुटुंबातील मुलगी स्वतःच्या मेहनतीच्या जोरावर एमबीबीएसचे शिक्षण घेते आणि सातारा जिल्ह्यातील फलटणसारख्या प्रस्थापित जिल्ह्यात शल्यचिकित्सक म्हणून रूजू होते ही छोटी गोष्ट नाही. पण हीच गोष्ट तिच्या मृत्यूचे कारण बनेल हे प्रत्यक्ष त्या डॉक्टरला किंवा तिच्या आसक्कियांना माहीत नव्हते. पण हेच सत्य आहे. सचोटीने सेवाधर्म निभावताना तिला आपला जीव गमवावा लागला. मात्र मृत्यूनंतरही तिचे शुक्लकाष्ठ संपायला तयार नाही. किमान मृत्यूनंतर तरी आपल्याला न्याय मिळेल या भाबड्या आशेने ज्या कोवळ्या जीवाने तळहातावर ज्यांच्या पापाचा हिशेब मांडत आपला जीव सोडला तेच तिच्या निस्तेज देहाच्या चिंधड्या करत आहेत. बीड जिल्ह्यातील वडवणी तालुक्यातील कवडगाव बुद्रुक या गावातील मध्यमवर्गीय शेतकरी कुटुंबातील ही डॉक्टर तरुणी दोन वर्षांपूर्वी फलटण येथील उपजिल्हा रुग्णालयात कंत्राटी वैद्यकीय अधिकारी म्हणून रूजू झाली होती. कामामध्ये ती अतिशय तत्पर, प्रामाणिक व वक्तशीर होती, असे तिचे सहकारी सांगतात. तिच्या कार्यकाळात एकाही रुग्णाने रुग्णसेवेबद्दल तक्रार केली नव्हती ही तिच्या कामाची पोचपावती होती. मात्र हाच तिचा प्रामाणिकपणा व्यवस्थेच्या आड येत होता. तिच्यावर रुग्ण तपासणीबरोबरच शवविच्छेदनाचीही जबाबदारी होती. अनेक वेळा पोलिसांनी आणलेल्या आरोपांची वैद्यकीय तपासणी करून फिट-अनफिट रिपोर्ट द्यावे लागत असत. मात्र बऱ्याच वेळा आरोपांची तब्येत ठीक नसतानाही फिट रिपोर्ट द्यावे म्हणून पोलीस डॉक्टरांवर दबाव टाकत असत. मात्र डॉक्टर योग्य तोच रिपोर्ट देत असल्याने पोलिसांची अडचण होत असे. त्यात माजी खासदाराकडून व पीएकडून सोईचे रिपोर्ट मिळण्यासाठीही दबाव टाकला जात होता. तसेच रात्री-अपरात्री आणलेल्या मृतदेहावर तातडीने पोस्टमॉर्टेम करण्यासाठी व रिपोर्टसाठी दबाव टाकत असत. रात्री उशिरा पोस्टमॉर्टेम करणे योग्य नाही, असे डॉक्टरांचे म्हणणे होते. यातून डॉक्टर व पोलिसांमध्ये संघर्ष सुरू होता. याविषयी जून व ऑगस्ट २०२५ मध्ये डॉक्टरांनी आपला छळ होत असल्यामुळे डीवायएसकडे तक्रार केली होती. मात्र कारवाई होत नसल्याने त्यांनी माहितीच्या अधिकाराखालीही माहिती मागवली होती. तरीही सहकार्य मिळत नसल्याने अखेर त्यांनी चार पानांचा तक्रार अर्ज सातारा जिल्हा शल्य चिकित्सकांना केला होता. इतके होऊनही डॉक्टरांना तपासात कुठलेही सहकार्य मिळाले नाही. उलट पोलिसांनी केलेल्या तांडी तक्रारीवर जिल्हा शल्य चिकित्सकांनी डॉक्टरांकडूनच खुलासा मागवाला होता व हे प्रकरण मिटवायला सांगितले. या सगळ्या प्रकरणात न्याय मिळत नसल्याने त्या प्रचंड मानसिक तणावाखाली होत्या. त्यातच त्या राहात असलेली खोली घरमालकाने लॉक लावून बंद केली. त्यामुळेच डॉक्टरांना मध्यरात्री दीड वाजता हॉटेलचा आश्रय घावा लागला. २३ ऑक्टोबर रोजी सायंकाळी सातच्या सुमारास डॉक्टर तरुणीने आत्महत्या केल्याची नोंद पोलिसांनी केली. ऐन दिवाळीच्या दिवशी सगळीकडे आनंदोत्सव साजरा होत असताना या हुरहुन्नरी-लढबव्या डॉक्टरने आत्महत्या करणे जितके धक्कादायक आहे, तितकेच संपायला वाव देणारे आहे. हॉटेलमालकाच्या म्हणण्यानुसार, डॉक्टर तरुणीने बाजारमतीला जायला उशीर झाल्याने रात्री दीड वाजता येऊन हॉटेलमध्ये रूम मागितली आणि सकाळी लवकर हॉटेल सोडणार असल्याचे सांगितले होते. तसेच सकाळी ११ वाजता आम्ही दार ठोठावले, पण दार न उघडल्याने दुपारी व संध्याकाळी पुन्हा दार ठोठावले. पण तरीही दार न उघडल्याने सायंकाळी ६ वाजून ४५ मिनिटांनी स्वतःच्या उपस्थितीत डुप्लिकेट चावीने दार उघडल्यावर सदर तरुणी पंख्याला गळफास लावलेल्या अवस्थेत दिसल्याचे हॉटेल मालक रणजित भोसले यांनी सांगितले. हा सगळा प्रकारच संशयास्पद आहे. रात्री १.३० वाजता आलेली तरुणी दिवाळीच्या दिवशी सकाळी आणि दुपारी दार उघडत नसल्यावर व जेवायलाही बाहेर न आल्यावर हॉटेल मालकाने तत्काळ पोलिसांना कळवायला पाहिजे होते व पोलिसांच्या उपस्थितीत दार उघडायला पाहिजे होते. पण हॉटेलवाल्यांनी संध्याकाळी साडेसहा वाजता दार उघडून तब्बल १७ तासांनंतर पोलिसांना बोलावले. पोलिसांनीही बॉंटी ताब्यात घेऊन हॉस्पिटलला पोस्टमॉर्टेमासाठी पाठवली. “मी बहिणीच्या मोबाईलवर फोन केल्यावर तो फोन उचलून तुमच्या बहिणीने आत्महत्या केल्याचे पोलिसांनी आम्हाला सांगितले, मात्र घटना घडल्यावर उशीरपर्यंत आम्हाला काही सांगितले नाही.” असे मयत डॉक्टरच्या भावाचे म्हणणे आहे. “माझ्या मरणाचे कारण पोलीस निरीक्षक गोपाल बदने, ज्याने माझ्यावर ४ वेळा रेप केला आणि प्रशांत बनकर ज्याने ४ महिने शारीरिक व मानसिक छळ केला”, असे मयत तरुणीने हातावर लिहिले होते. हे पोलिसांना पोस्टमॉर्टेमच्या वेळी दिसल्याचे त्यांचे म्हणणे आहे. ही मुलगी गेले वर्षभर व्यवस्थेविरुद्ध लढते आहे, लेखी तक्रारी करते आहे ती आत्महत्या करेल आणि केली तरी त्याची लेखी चिठ्ठी लिहिणार नाही ही केवळ अशक्यप्राय गोष्ट आहे. पोलिसांनीच्या पुरावे नष्ट केले नसतील काळाळ निलंबित आणि सामाजिक संस्था, संघटना, महिला संघटना तसेच डॉक्टर संघटनांही फारसा आवाज उठवताना दिसत नाहीत. आमचे समाजमन हळूहळू मरतये का या शंकेला वाव यावा इतपत परिस्थिती गंभीर आहे. त्या निष्पाप डॉक्टर मुलीला आपल्याकडून न्यायाची अपेक्षा नव्हती म्हणूनच तिने आत्महत्या करून आपली सुटका करून घेत या जगाचा निरोप घेतला. आम्ही मात्र ‘तुला न्याय देणारच नाही’ या गोष्टीवर शिक्कामोर्तब करतोय इतकंच..!! जी यंत्रणा मृत डॉक्टर मुलीलाच दोषी ठरवण्यासाठी कामाला लागली आहे, तिला आता मात्र काही फरक पडणार नाही, कारण ती मेलीय.. तिचा आत्मा हरवून गेला आहे... आता लढाई आपल्या आत्म्याची आहे..!

महायुती सरकारने शेतकऱ्यांची कर्जमाफी उच्चाधिकार समिती स्थापन केली; या आधीही शेतकऱ्यांच्या कर्जमाफीच्या प्रश्नावर तोडगा काढण्यासाठी समित्या स्थापन केल्या. मात्र समित्यांचा अहवाल गुलदस्त्यात राहिला आहे. अहवालानंतर शेतकरी कर्जमुक्त होईल का?

राज्यात सुमारे ९५ लाखांहून अधिक शेतकरी बांधव आहेत. बळीराजा हा जगाचा पोशिंदा, परंतु याच शेतकऱ्यांचे अनेक प्रश्न आजही न्यायाच्या प्रतीक्षेत आहेत. यापैकी एक म्हणजे कर्जमाफी. माजी मंत्री बच्चू कडू यांच्या नेतृत्वाखाली शेतकऱ्यांनी आंदोलनांचे हत्यार उपसले आणि अखेर महायुती सरकारने शेतकऱ्यांची कर्जमाफी उच्चाधिकार समिती स्थापन केली. मात्र शेतकऱ्यांच्या कर्जमाफीसाठी नेमलेली ही समिती पहिली समिती आहे असे नाही. या आधीही शेतकऱ्यांच्या कर्जमाफीच्या प्रश्नावर तोडगा काढण्यासाठी समित्या स्थापन केल्या. मात्र या समित्यांचा अहवाल आजही गुलदस्त्यात राहिला आहे. त्यामुळे मुख्यमंत्र्यांचे आर्थिक सल्लागार प्रवीण परदेशी यांच्या अध्यक्षतेखाली नियुक्त केलेल्या समितीच्या अहवालानंतर शेतकरी कर्जमुक्त होईल का, हे पुढील सहा महिन्यांनी स्पष्ट होईलच.

शेतकऱ्यांची कर्जमाफी ही मागणी काही एका रात्रीच उगम पावली असे नाही. शेतकऱ्यांची कर्जमाफी हा मुद्दा राजकीय नेत्यांनी कायमच लावून धरला आहे. निवडणुका जवळ आल्या की, शेतकऱ्यांची कर्जमाफी, दर्जेदार आरोग्य सुविधा, खड्डेमुक्त रस्ते हे विषय सत्ताधारी असो वा विरोधक लावून धरतात. माजी मंत्री बच्चू कडू यांनी कर्जमाफीसाठी आंदोलनाचे हत्यार उपसले आणि राज्य सरकार खडबडून जागे झाले. तातडीने उच्चाधिकार समिती स्थापन करत ३० जून २०२६ पर्यंत अहवाल सादर करण्याचे निर्देश समितीला दिले. समितीचा अहवाल काय असेल तो असेल परंतु शेतकऱ्यांच्या कर्जमाफीसाठी स्थापन केलेली ही समिती पहिलीच आहे का, याधीच्या समितींनी दिलेल्या अहवालाचे काय, असा प्रश्न निर्माण होणे स्वाभाविक आहे. त्यामुळे मुख्यमंत्र्यांचे आर्थिक सल्लागार प्रवीण परदेशी यांच्या अध्यक्षतेखाली नियुक्त केलेल्या समितीच्या शिफारशींची अंमलबजावणी होणार की, नंतर सगळं थंडबरस्यात जाणार, हे पुढील काही महिन्यांत स्पष्ट होईलच. महाराष्ट्रातील शेतकऱ्यांची आर्थिक अवस्था दिवसेंदिवस बिकट होत चालली आहे. कर्जबाजारीपणा, अवकाळी पाऊस, बाजारभावातील अस्थिरता आणि विमा योजनांमुळे अकार्यक्षमता या साऱ्यामुळे शेतकरी आत्महत्यांच्या घटना थांबत नाहीत.

या पार्श्वभूमीवर राज्य सरकारने शेतकऱ्यांच्या कर्जमाफीचा अभ्यास करण्यासाठी मित्रांचे संस्थापक प्रवीण परदेशी यांच्या अध्यक्षतेखाली समिती स्थापन केली आहे. या समितीचा उद्देश “शेतकऱ्यांच्या कर्जमुक्तीसाठी शाश्वत आराखडा” तयार करणे, असे सांगण्यात आले. मात्र शेतकऱ्यांच्या मनात आजही तीव्र नाराजी असून यापूर्वीही अशाच अनेक समित्या स्थापन होऊन त्यांचा अहवाल धूळखात पडला आहे. त्यामुळे परदेशी यांच्या अध्यक्षतेखाली नियुक्त केलेल्या समितीच्या अहवालाचा शेतकऱ्यांच्या कर्जमाफीसाठी उपयोग होतो की या समितीचा हा अहवाल गुलदस्त्यात राहणार की शेतकरी हिताचा हे ३० जून २०२६ पर्यंत स्पष्ट होईलच.

सरकारच्या या समित्या म्हणजे फसवे आशवासनांचा मुखवटा. कर्जमाफीसाठी कोणत्याही ठोस निर्णयाऐवजी ‘अभ्यास समिती’ नेमण्यामागे उद्देश फक्त वेळकाढूपणा आणि निवडणुकीपूर्व राजकीय प्रतिमा वाचविणे हा आहे. प्रवीण परदेशी यांच्या नेतृत्वाखालील समिती शेतकऱ्यांना खरी मदत करेल का, की आणखी एका अहवालापुरतीच मर्यादित राहील, असा प्रश्न उपस्थित केला जात आहे. याआधीही

शेतकऱ्यांना कर्जमाफीचा दिलासा मिळणार?

अनेक उच्चाधिकार समित्यांचे अहवाल मंत्रिमंडळाच्या पटलावर ठेवण्यात आले. मात्र आजही त्या अहवालाचे काय झाले हे गुलदस्त्यातच आहे. सरकारला जर खरोखर शेतकऱ्यांना दिलासा द्यायचा असेल, तर समित्या नव्हे तर थेट धोरणात्मक निर्णय घेण्याची गरज आहे. शेतकऱ्यांची कर्जमुक्ती, शेतीमालाला हमीभाव, विमा दाऱ्यांची जलद निकाली प्रक्रिया आणि नैसर्गिक आपत्तीतील नुकसानभरपाई या मुद्द्यांवर प्रत्यक्ष कृती झाली पाहिजे. पण त्याऐवजी उच्चाधिकार समिती स्थापन करून सरकारने शेतकऱ्यांची बोळवण तर केली नाही ना, उच्चाधिकार समिती स्थापन अहवाल गुलदस्त्यात तर विरोधकांना टीका करण्यासाठी आयते कोलीत मिळणार यात दुमत नाही.

एकूणच महायुती सरकारने शेतकऱ्यांच्या समस्यांकडे आगामी निवडणुका डोळ्यांसमोर ठेवून राजकीय चम्यातून पाहणे थांबवून तत्काळ अंमलबजावणीच्या पातळीवर कार्यवाही करणे गरजेचे आहे. अन्यथा या ‘उच्चाधिकार समित्या’ म्हणजे शेतकऱ्यांच्या वेदनांवर मीठ चोळल्यासारखे ठरेल आणि महाराष्ट्रातील शेतकऱ्यांमध्ये असंतोष आणखी वाढेल.

शेतकऱ्यांमध्ये असंतोष आणखी वाढेल. शेतकऱ्यांना कर्जमाफी दिली जाऊ शकते की नाही याचे ज्ञान सत्ताधारी असो वा विरोधक दोघांना अवगत आहे. त्यामुळे आगामी निवडणुका लक्षात घेता समिती स्थापन करून पुन्हा एकदा शेतकऱ्यांना गाजर तर दाखवले नाही ना, असा प्रश्न उपस्थित होणे स्वाभाविक आहे.

जगाचा पोशिंदा असलेल्या शेतकऱ्यांच्या कर्जमाफीवर निर्णय घेणे सत्ताधारी असो वा विरोधक दोघांच्याही विचारावर ठरणार आहे. त्यामुळे परदेशी यांच्या अध्यक्षतेखाली स्थापन करण्यात आलेल्या या समितीचा अहवाल वेळोवर येईल अशी शक्यता कमीच आहे. शेतकऱ्यांना दिलासा देणारे निर्णय कागदावर राहतात आणि प्रत्यक्ष मदत शेतकऱ्यांच्या हातात पोहोचत नाही. त्यामुळे या समितीच्या स्थापनेने केवळ राजकीय गाजावाजा केला जात आहे. परंतु प्रत्यक्षात शेतकऱ्यांच्या जीवनात काही बदल होईल असे दूरवर दिसत येत नाही. त्यामुळे या समितीच्या स्थापनेने केवळ राजकीय गाजावाजा केला जात आहे. परंतु प्रत्यक्षात शेतकऱ्यांच्या जीवनात काही बदल होईल असे दूरवर दिसत येत नाही. त्यामुळे समिती स्थापन करून शेतकऱ्यांची बोळवण केली तर भविष्यात शेतकऱ्यांच्या सहनशीलतेचा उद्रेक होईल आणि याला सत्ताधारी व विरोधक जबाबदार असणार यात दुमत नाही.

महाराष्ट्रातील शेतकऱ्यांची अवस्था दिवसेंदिवस गंभीर होत चालली आहे. कधी दुष्काळ, कधी अतिवृष्टी, कधी अवकाळी पाऊस अशा संकटांच्या चक्रव्यूहात अडकलेला शेतकरी हवालदिल झाला आहे. शेती ही जीवनाचा कणा असूनही, शेतकऱ्याला स्थैर्य देण्यात सरकारचे युद्धपातळीवर प्रयत्न सुरू आहेत. गेल्या काही वर्षांत शेतकऱ्यांनी उत्पादन वाढवण्यासाठी खूप परिश्रम घेतले, परंतु शेतीमालाला बाजारभाव न मिळाल्याने त्यांची आर्थिक घडी विस्कटली आहे. पीक विमा योजनांच्या अंमलबजावणीत विलंब, बँकांचे कर्ज वसुलीचे दडपण, तसेच वाढते खत-औषधांचे दर ही संकटे अधिक तीव्र बनवत आहेत. त्यातच हवामान बदलामुळे पिकांची अनिश्चितता वाढली आहे. आज ग्रामीण भागात अनेक शेतकरी जगण्याची लढाई लढत आहेत.

आत्महत्या करणाऱ्या शेतकऱ्यांची आकडेवारी हे केवळ आकडे नसून, त्यामागे उद्ध्वस्त झालेली कुटुंबे आणि तुटलेल्या स्वप्नांची कहाणी दडलेली आहे. सरकारकडून मदतीच्या घोषणा होतात, परंतु त्या प्रत्यक्षात पोहोचायला वेळ लागतो.

महाराष्ट्रातील शेतकऱ्याला खऱ्या अर्थाने दिलासा मिळावा, यासाठी स्थिर व हमीभावाची शेतकऱ्यांची आकडेवारी हे केवळ आकडे नसून, त्यामागे उद्ध्वस्त झालेली कुटुंबे आणि तुटलेल्या स्वप्नांची कहाणी दडलेली आहे. सरकारकडून मदतीच्या घोषणा होतात, परंतु त्या प्रत्यक्षात पोहोचायला वेळ लागतो.

वाचविणे हा आहे. प्रवीण परदेशी यांच्या नेतृत्वाखालील समिती शेतकऱ्यांना खरी मदत करेल का, की आणखी एका अहवालापुरतीच मर्यादित राहील, असा प्रश्न उपस्थित केला जात आहे. याआधीही अनेक उच्चाधिकार समित्यांचे अहवाल मंत्रिमंडळाच्या पटलावर ठेवण्यात आले. मात्र आजही त्या अहवालाचे काय झाले हे गुलदस्त्यातच आहे. सरकारला जर खरोखर शेतकऱ्यांना दिलासा द्यायचा असेल, तर समित्या नव्हे तर थेट धोरणात्मक निर्णय घेण्याची गरज आहे. शेतकऱ्यांची कर्जमुक्ती, शेतीमालाला हमीभाव, विमा दाऱ्यांची जलद निकाली प्रक्रिया आणि नैसर्गिक आपत्तीतील नुकसानभरपाई या मुद्द्यांवर प्रत्यक्ष कृती झाली पाहिजे. पण त्याऐवजी उच्चाधिकार समिती स्थापन करून सरकारने शेतकऱ्यांची बोळवण तर केली नाही ना, उच्चाधिकार समिती स्थापन अहवाल गुलदस्त्यात तर विरोधकांना टीका करण्यासाठी आयते कोलीत मिळणार यात दुमत नाही.

एकूणच महायुती सरकारने शेतकऱ्यांच्या समस्यांकडे आगामी निवडणुका डोळ्यांसमोर ठेवून राजकीय चम्यातून पाहणे थांबवून तत्काळ अंमलबजावणीच्या पातळीवर कार्यवाही करणे गरजेचे आहे. अन्यथा या ‘उच्चाधिकार समित्या’ म्हणजे शेतकऱ्यांच्या वेदनांवर मीठ चोळल्यासारखे ठरेल आणि महाराष्ट्रातील शेतकऱ्यांमध्ये असंतोष आणखी वाढेल. शेतकऱ्यांना कर्जमाफी दिली जाऊ शकते की नाही याचे ज्ञान सत्ताधारी असो वा विरोधक दोघांना अवगत आहे. त्यामुळे आगामी निवडणुका लक्षात घेता समिती स्थापन करून पुन्हा एकदा शेतकऱ्यांना गाजर तर दाखवले नाही ना, असा प्रश्न उपस्थित होणे स्वाभाविक आहे. जगाचा पोशिंदा असलेल्या शेतकऱ्यांच्या कर्जमाफीवर निर्णय घेणे सत्ताधारी असो वा विरोधक दोघांच्याही विचारावर ठरणार आहे. त्यामुळे परदेशी यांच्या अध्यक्षतेखाली स्थापन करण्यात आलेल्या या समितीचा अहवाल वेळोवर येईल अशी शक्यता कमीच आहे. शेतकऱ्यांना दिलासा देणारे निर्णय कागदावर राहतात आणि प्रत्यक्ष मदत शेतकऱ्यांच्या हातात पोहोचत नाही. त्यामुळे या समितीच्या स्थापनेने केवळ राजकीय गाजावाजा केला जात आहे. परंतु प्रत्यक्षात शेतकऱ्यांच्या जीवनात काही बदल होईल असे दूरवर दिसत येत नाही. त्यामुळे समिती स्थापन करून शेतकऱ्यांची बोळवण केली तर भविष्यात शेतकऱ्यांच्या सहनशीलतेचा उद्रेक होईल आणि याला सत्ताधारी व विरोधक जबाबदार असणार यात दुमत नाही.

महाराष्ट्रातील शेतकऱ्यांची अवस्था दिवसेंदिवस गंभीर होत चालली आहे. कधी दुष्काळ, कधी अतिवृष्टी, कधी अवकाळी पाऊस अशा संकटांच्या चक्रव्यूहात अडकलेला शेतकरी हवालदिल झाला आहे. शेती ही जीवनाचा कणा असूनही, शेतकऱ्याला स्थैर्य देण्यात सरकारचे युद्धपातळीवर प्रयत्न सुरू आहेत. गेल्या काही वर्षांत शेतकऱ्यांनी उत्पादन वाढवण्यासाठी खूप परिश्रम घेतले, परंतु शेतीमालाला बाजारभाव न मिळाल्याने त्यांची आर्थिक घडी विस्कटली आहे. पीक विमा योजनांच्या अंमलबजावणीत विलंब, बँकांचे कर्ज वसुलीचे दडपण, तसेच वाढते खत-औषधांचे दर ही संकटे अधिक तीव्र बनवत आहेत. त्यातच हवामान बदलामुळे पिकांची अनिश्चितता वाढली आहे.

आज ग्रामीण भागात अनेक शेतकरी जगण्याची लढाई लढत आहेत. आत्महत्या करणाऱ्या शेतकऱ्यांची आकडेवारी हे केवळ आकडे नसून, त्यामागे उद्ध्वस्त झालेली कुटुंबे आणि तुटलेल्या स्वप्नांची कहाणी दडलेली आहे. सरकारकडून मदतीच्या घोषणा होतात, परंतु त्या प्रत्यक्षात पोहोचायला वेळ लागतो. महाराष्ट्रातील शेतकऱ्याला खऱ्या अर्थाने दिलासा मिळावा, यासाठी स्थिर व हमीभावाची धोरणे, वेळेवर विमा परतावा, तसेच कर्जमाफीसोबत शाश्वत शेतीसाठी तंत्रज्ञानाचा वापर आणि बाजारपेठेतील थेट प्रवेश आवश्यक आहे.

असहाय ग्रामीण भारताच्या आत्मसन्मानाची लढाई!

शेतकऱ्यांच्या कर्जमाफीसाठी प्रहार जनशक्ती पक्षाचे प्रमुख बच्चू कडू, स्वाभिमानी शेतकरी संघटनेचे प्रमुख राजू शेठ्ठी व इतर शेतकरी संघटनांनी मंगळवारी नागपूर-हैदराबाद महामार्गावर पासोडी येथे ठिय्या आंदोलन केले. या आंदोलनाच्या माध्यमातून बच्चू कडू यांनी मुख्यमंत्र्यांवर हल्लाबोल केला. यावरून पुन्हा एकदा शेतकऱ्यांच्या कर्जमाफीसाठी मुद्दा चर्चितला गेला. खरे तर, महाराष्ट्राच्या शेतकऱ्यांच्या इतिहासात अशा अनेक वेळा आल्या, जेव्हा त्यांच्या अंगावरचा घाम, मेहनतीचा परमोच्च बिंदू असलेले पीक, बाजारभावाचा, हवामानाच्या आणि धोरणांच्या चक्रव्यूहात हरवून गेले. आज पुन्हा एकदा नागपूर-हैदराबाद महामार्गावर पासोडी येथे शेतकऱ्यांनी ठिय्या देऊन ही वेदना जगासमोर मांडली आहे. बच्चू कडू, राजू शेठ्ठी आणि इतर शेतकरी नेते या आंदोलनाच्या अग्रभागी आहेत, पण प्रत्यक्षात या लढ्याचा चेहरा म्हणजे तो शेतकरी आहे, जो आपल्या मुलीच्या लग्नासाठी, पिकाच्या खतासाठी, बैलाच्या दाण्यासाठी आणि घराच्या छपरासाठी कर्ज घेतो आणि मग त्याच करवून ओज्याखाली जगणे हरवून बसतो. शासन दरवेळी सांगते की, कर्जमाफीमुळे अर्थव्यवस्थेवर ताण येतो, वित्तीय स्थिर बिघडतो आणि करदात्यांचा पैसा खर्च होतो. पण हे सांगताना कोणत्याही अर्थतज्ञाने किंवा नेत्याने हे विचारात का, की त्या शेतकऱ्यांने स्वतःच्या आयुष्याचा कर किती वेळा भरला आहे? पावसाच्या ओढाताणीशी झगडताना, बाजारातील दलालांच्या अन्यायाशी झगडताना आणि शेवटी आत्महत्येच्या टोकापर्यंत पोहोचताना त्याने कोणता अर्थसंकल्प मांडावा? बच्चू कडू आणि राजू शेठ्ठी यांची लढाई ही फक्त कर्जमाफीपुरती मर्यादित नाही. ही लढाई ग्रामीण भारताच्या आत्मसन्मानासाठी आहे. राज्य आणि केंद्र सरकारांच्या धोरणांनी, वर्षानुवर्षे, कृषी क्षेत्राला ‘सबसिडीचा ग्राहक’ म्हणून पाहिले, उत्पादक म्हणून नाही. शेतकऱ्यांना दिलेली कर्जमाफी ही अनेकदा निवडणुकीच्या काळात दिलेली प्रलोभनात्मक घोषणा असते. काही अंशी त्याचा फायदा होतोही, पण बहुतांश वेळा या घोषणा कागदावरच राहतात. गावागावात कर्जमाफीचे फार्म भरले जातात, पण प्रत्यक्षात माफ होतात फक्त काही सरकारी बँकांची खाती. सहकारी बँकांतील, खासगी सावकारांकडील किंवा वित्त संस्थांकडील कर्ज मात्र जसंच्या तसं राहते. मग शेतकऱ्याला मिळते काय? फक्त एक राजकीय आश्वासन! खरी समस्या कजाची नाही, तर कर्जाच्या चक्रव्यूहाची आहे. ज्या अर्थव्यवस्थेत उत्पादन खर्च वाढतो, पण उत्पादनाचे मूल्य घटते, त्या टिकाणी कर्जमाफी ही तात्पुरती गोळी ठरते. जमीन तयार करण्यासाठी, विमाणे, खत, औषधे, वीज, पाणी या सगळ्याचा खर्च वाढतो आणि बाजारात पिकाला मिळणारा भाव कमी होतो. शिवाय हवामान बदल, अनियमित पाऊस आणि सरकारच्या खेरी धोरणातील उशीर या सर्व गोष्टींचा परिणाम म्हणून शेतकरी दिवाळखोरीकडे ढकलला जातो. जेव्हा तो कर्जमाफीची मागणी करतो, तेव्हा त्याला ‘आळशी’ किंवा ‘अनुदानखोर’ म्हणून दोष दिला जातो. हा अन्याय केवळ आर्थिक नाही, तर सामाजिक आणि नैतिकही आहे.

कफ सीरपची बेकायदा विक्री

कोकण विभागातील ९८ औषध विक्रेत्यांना एफडीएच्या नोटिसा

■ **बातमी /लेख, प्रीती दिपक नाईक**

डॉक्टरांच्या प्रीस्क्रिप्शनविना कफ सीरपची विक्री करणाऱ्या कोकण विभागातील ९८ विक्रेत्यांना एफडीएने कारणे दाखवा नोटीस बजावली आहे. यामध्ये ठाणे जिल्ह्यातील विक्रेत्यांची संख्या ५९ आहे. तसेच, कफ सीरपचे अनेक नमुनेही घेतले असून संशयावरून १९ लाखांहून जास्त किंमतीचा कफ सीरपचा साठा प्रतिबंधित केला आहे. या नमुन्यांचे अहवाल प्रलंबित असून अहवालानंतर संबंधितांवर पुढील कारवाई करण्यात येईल, अशी माहिती अन्न आणि औषध प्रशासनच्या (एफडीए) ठाण्यातील अधिकाऱ्यांनी दिली.

विषारी घटक असलेल्या कफ सीरपच्या सेवनाने राजस्थान आणि मध्यप्रदेशमध्ये बालकांचे मृत्यू झाल्यानंतर देशभरात खळबळ उडाली. या प्रकरानंतर राज्याच्या अन्न आणि औषध प्रशासन (एफडीए) विभागातील अधिकारी खडबडून जागे झाले आणि प्रशासनाने डॉक्टरांच्या प्रीस्क्रिप्शनशिवाय कफ सीरपची विक्री करू नका, अशी सर्व औषध विक्रेत्यांना विशेष सूचना केली. तसेच, एफडीएने औषध विक्रेत्यांसह कफ सीरप उत्पादकांची तपासणी करण्याची विशेष मोहीम हाती घेतली. एफडीएच्या कोकण विभागातही ही मोहीम नुकतीच राबविण्यात आली होती. या मोहिमेत अनेक औषधविक्रेते नियमांचे उल्लंघन करत असल्याचे आढळून आले.

ठाणे, पालघर, रत्नागिरी, सिंधुदुर्ग, रायगड या पाच जिल्ह्यांत करण्यात आलेल्या २१३ तपासण्यांमध्ये ९८ विक्रेत्यांनी डॉक्टरांच्या प्रीस्क्रिप्शनशिवाय औषधांची विक्री केल्याची बाब समोर आली. या सर्वांना कारणे दाखवा नोटीस बजावण्यात आल्याची माहिती एफडीए अधिकाऱ्यांनी दिली. या कारवाईसह एफडीएने कोकण विभागातून कफ सीरपचे नमुनेही तपासण्यासाठी घेतले आहेत. या नमुन्यांची संख्या

विक्रेत्यांची तपासणी

जिल्हा - एकूण तपासण्या संख्या - किती विक्रेत्यांना नोटीस बजावल्या

► ठाणे --११३ --५९

► पालघर --३१ --१४

► रायगड --४२ --११

► रत्नागिरी --१९ --१०

► सिंधुदुर्ग --८ --४

१२५ आहे. तसेच, संशयावरून १९ लाख ६५ हजार ४७९ रुपयांचा कफ सीरपचा साठा प्रतिबंधित केल्याचे अधिकाऱ्यांनी सांगितले. ठाणे जिल्ह्यातून ६५ नमुने घेऊन १७ लाख ७९ हजार ६७३ रुपयांचा साठा प्रतिबंधित केला आहे.

पालघर जिल्ह्यातून ९, रायगड जिल्ह्यातून १२ (२० हजार ३३५ रुपयांचा साठा प्रतिबंधित) आणि रत्नागिरी जिल्ह्यातून १४ नमुने (६१ हजार ३४३ रु. साठा प्रतिबंधित) आणि सिंधुदुर्ग जिल्ह्यातून २५ नमुने घेऊन एक लाख ४ हजार १२८ रुपयांचा कफ सीरपचा साठा प्रतिबंधित केला आहे. अद्याप या नमुन्यांचे विश्लेषण अहवाल आले नसल्याचे अधिकाऱ्यांचे म्हणणे आहे.

नमुने तपासणीला विलंब

अन्न आणि औषध प्रशासनाकडून औषधांसह अन्नाचे नमुने घेऊन हे संबंधित प्रयोगशाळेत चाचणीसाठी पाठवले जातात. परंतु, या नमुन्यांचे अहवाल लवकर येत नाहीत. काही वेळेला नमुन्यांच्या अहवालासाठी दोन ते तीन महिने प्रतीक्षा करावी लागते. त्यामुळे पुढच्या कारवाईला खीळ बसते. त्यामुळे नियमभंग नियमभंग करणारे मोकाट राहत असल्याचे बोलले जात आहे. परंतु, काही अपवादात्मक परिस्थितीमध्ये नमुन्यांची लवकर चाचणी केल्याचे सांगितले जाते.

मालाड ते ऐरोली प्रवास होणार सोपा! गोरेगाव-मुलुंड लिंक रोडच्या जुळ्या बोगद्याच्या कामाला गती

■ **मुंबई। प्रतिनिधी,**

गोरेगाव-मुलुंड जोड मार्ग प्रकल्पांतर्गत गोरेगावच्या दादासाहेब फाळके चित्रनगरी परिसरात ५.३ किलोमीटर लांबीच्या, तिहेरी मार्गिका असलेल्या जुळ्या बोगद्याच्या बांधकामासाठी प्राथमिक उत्खनन कार्य जलदगतीने सुरू आहे. यासाठी आवश्यक असलेल्या दोन अत्याधुनिक बोगदा खनन संयंत्रांपैकी एका टीबीएमचे (टनेल बोअरिंग मशिन) सर्व घटक कार्यस्थळी दाखल झाले आहेत. ऑगस्ट २०२६मध्ये खोदकामास प्रत्यक्षात सुरुवात झाल्यानंतर, कामास गती येणार आहे. या प्रकल्पाची कामे निर्धारित कालमायदेतच पूर्ण होण्यासाठी प्रयत्न करावे, असे स्पष्ट निर्देश मुंबई महापालिका अतिरिक्त आयुक्त अभिजीत बांगर यांनी दिले आहेत.

महापालिकेमार्फत राबविण्यात येणारा गोरेगाव-मुलुंड

जोड मार्ग प्रकल्प हा एकूण चार टप्प्यांमध्ये प्रस्तावित आहे. टप्पा ३(ब)मध्ये गोरेगाव येथील दादासाहेब फाळके चित्रनगरी येथे ५.३ किलोमीटर लांबीच या, तिहेरी मार्गिका असलेल या बोगद्यासाठी लॉन्गिंग शाफ्ट उत्खनन जलदगतीने सुरू आहे. अतिरिक्त महानगरपालिका आयुक्त (प्रकल्प) बांगर यांनी शुक्रवारी या कामाची प्रत्यक्ष स्थळपाहणी केली. त्यावेळ त्यांनी विविध निर्देश

मालाड ते ऐरोली थेट प्रवास

गोरेगाव-मुलुंड जोड मार्ग हा मुंबईमधील पूर्व आणि पश्चिम उपनगरांना एकमेकांशी जोडणारा चौथा प्रमुख जोडरस्ता आहे. उत्तर मुंबईतील वाहतुकीस याचा मोठा फायदा होणार आहे. विशेषत: दादासाहेब फाळके चित्रनगरी ते मुलुंडदरम्यान नवीन जोडमार्ग र थापित होणार आहे. पश्चिमेकडील मुंबई किनारी रस्ता ते मालाड माईडर पेस आणि थेट ऐरोलीला हा मार्ग जोडला जाणार आहे.

दिले.

अतिरिक्त आयुक्त बांगर यांनी प्रारंभी दादासाहेब फाळके चित्रनगरी परिसरातील जोश मैदान येथे भेट दिली. भूमिगत जुळ्या बोगद्याच्या बांधकामासाठी दोन अत्याधुनिक बोगदा खनन संयंत्रे आवश्यक आहेत.

मोखाड्यातील बोरशेतीमध्ये गॅस्ट्रोची मोठ्या प्रमाणावर लागण

■ **मोखाडा। प्रतिनिधी,**

तालुक्यात खोडाळ प्राथमिक आरोग्य केंद्रांतर्गत येणाऱ्या बोरशेती येथील नागरिकांना शुक्रवारी रात्री १२ वाजेच्या दरम्यान जुलाब चालू झाले.जुलाबाचे रुग्ण झपाट्याने वाढले असून हा आकडा २० च्या घरात पोहोचला आहे.यातील काही रुग्ण खोडाळ प्राथमिक आरोग्य केंद्रात उपचार घेत असून दोघांना मोखाडा ग्रामीण रुग्णालयात सदर्थ सेवा देण्यात आली होती.मात्र तेथेही त्यांचे जुलाब थांबले नसल्याने त्यांना पुढे नाशिक जिल्हा

रुग्णालयात हलविण्यात आलेले आहे.तर खोडाळ प्राथमिक आरोग्य केंद्रातील काही रुग्णांनी वैयक्तिक विनंतीवरून खासगी रुग्णालयात उपचार घेणे पसंत केले आहे. दरम्यान या २० रुग्णांपैकी निवू झुरगे आणि

करण शिंद या दोघांना अधिक उपचारासाठी मोखाडा ग्रामीण रुग्णालयात दाखल करण्यात आले होते.परंतु तेथूनही खबरदारीचा उपाय म्हणून त्यांना नाशिक जिल्हा रुग्णालयात उपचारार्थ पाठविण्यात आले आहे.तसेच काही रुग्णांनी विनंतीवरून खाजगी रुग्णालयात उपचार घेणे पसंत केले आहे.तर उर्वरित ६ रुग्णांवर आवश्यक ते उपचार करून त्यांची प्रकृती स्थिर झाल्यानंतर त्यांना घरी सोडण्यात आले असल्याची माहिती प्राथमिक आरोग्य केंद्र खोडाळ येथून मिळाली आहे.

चक्रीवादळामुळे लाखोंचे नुकसान... जिल्ह्यातील मच्छिमारांवर आर्थिक संकट

■ **मुरुड-जजिरा। प्रतिनिधी,**

महाराष्ट्राच्या सागरी किनाऱ्यावर धडकलेल्या 'मोथा' चक्रीवादळामुळे रायगड जिल्ह्यातील मच्छिमार बांधवांवर मोठे आर्थिक संकट कोसळले आहे. समुद्रात मासेमारी करणाऱ्या बोटी किनाऱ्यावर नांगर टाकून उभ्या राहिल्याने मच्छिमारांचे लाखो रुपयांचे नुकसान झाले आहे. यामुळे अनेक कुटुंबांवर उपासमारीची वेळ आली आहे.

या पार्श्वभूमीवर रायगड जिल्हा मच्छिमार मध्यवर्ती सहकारी संघ लिमिटेडच्या वतीने मत्स्यव्यवसाय मंत्री नितेश राणे यांना तातडीच्या आर्थिक मदतीसाठी निवेदन देण्यात आले आहे.

यावेळी संचाचे अध्यक्ष प्रल्हाद पाटील, उपाध्यक्ष मनोहर बैले, संचालक धनंजय देशमुख, सचिव राजेंद्र गावडे आदी मान्यवर उपस्थित होते. या निवेदनात म्हटले आहे की, राज्यात गेल्या काही महिन्यांपासून वादळी

वारे, मुसळधार पाऊस आणि चक्रीवादळाच्या सततच्या इशऱ्यांमुळे मच्छिमार बांधवांना समुद्रात उतरणे शक्य झाले नाही. पारंपरिक मच्छिमारांची वाळत घातलेली मासळी भिजून खराब झाली असून मोठ्या प्रमाणात नुकसान झाले आहे.

मच्छिमार कुती समिती २७ हजार कामगारांच्या उपजीविकेवर परिणाम

महाराष्ट्र मच्छिमार कुती समितीचे उपाध्यक्ष आणि रायगड जिल्हा मच्छिमार संघाचे उपाध्यक्ष मनोहर बैले यांनी सांगितले की, जिल्ह्यात तब्बल २,१३० सहा-सिलेंडर बोटी आहेत. प्रत्येक बोटीवर सुमारे १२ खलाशी आणि नाखवे काम करतात. म्हणजेच सुमारे २७,६९० कुटुंबे या व्यवसायावर अवलंबून आहेत. वर्षभरात कोट्यवधी रुपयांची उलाढाल होते, मात्र यंदा पावसाने सर्व काही हिरावून घेतले आहे.

या वर्षी ७ मेपासून सुरू झालेले वादळी वारे आजपर्यंत थांबलेले नाहीत. जवळपास सहा महिन्यांपासून पूर्ण क्षमतेने मासेमारी करता आलेली नाही. सर्व बोटी बंदरावर नांगर टाकून उभ्या आहेत, असे निवेदनात नमूद करण्यात आले आहे. मत्स्यव्यवसायाला कृषीचा दर्जा देण्याचा राज्य शासनाचा निर्णय ऐतिहासिक आहे. त्यामुळे मच्छिमारांनाही आता कर्ज, अनुदान, विमा संरक्षण आणि विविध कृषी योजनांचा लाभमिळेल. मात्र सध्याच्या संकटात शासनाने त्वरित आर्थिक मदत जाहीर करण्याची मागणी मच्छिमार संघटनांनी केली आहे.

उपराजधानीत २० दिवसांत चार मातामृत्यू... लता मंगेशकर हॉस्पिटलमधील घटना, काय कारण?

'त्या' औषधांचा वापर थांबविला
या महिलांच्या ऑपरेशनसाठी वापरण्यात आलेल्या औषधांचा वापर तात्पुरता थांबविण्यात आला आहे. ज्या बॅचची ही औषधे होती, ती बॅच औषधांच्या साठ्यातून बाजूला काढण्यात आली आहे. ऑटिवायोटिक, पेनकिलर अशा औषधांचा यात समावेश आहे. औषधांचे नमुने अन्न व औषध प्रशासन विभागाकडे (एफडीए) तपासणीसाठी पाठविण्यात आले आहेत. या घटनांचा तपास सुरू असून नमुने एफडीएकडे पाठविण्यात येणार आहे, असे चौकशी समितीचे अध्यक्ष डॉ. गोगुलवार यांनी सांगितले. तर, 'नऊ महिन्यात एकही मृत्यू या हॉस्पिटलमध्ये झाला नाही. मात्र २० दिवसांत चार मृत्यू झाले आहेत. तपासात डॉक्टरांकडून हलगर्जीपणा झाला असे कुठेही आढळून आलेले नाही' असे लता मंगेशकर हॉस्पिटलचे वैद्यकीय अधीक्षक डॉ. नितीन देवस्थळे यांनी सांगितले.

■ **नागपूर। प्रतिनिधी,**

लता मंगेशकर हॉस्पिटलमध्ये २० दिवसांत चार मातामृत्यू झाल्याचा धक्कादायक प्रकार उघडकीस आला आहे. या प्रकरणाची चौकशी करण्यासाठी आरोग्य विभागाने समिती स्थापन केली आहे. ऑपरेशन थिएटर तातडीने बंद करण्याचे आदेश देण्यात आले आहेत. औषधांचे नमुने तपासणीसाठी अन्न व औषध प्रशासनाकडे पाठविण्यात आले आहेत.

मृत्यू झालेल्यांमध्ये हिण्णयातील दोन, खापरीतील एक आणि गडचिरोलीतील एका महिलेचा समावेश आहे. पहिला मृत्यू ८ ऑक्टोबर

राज्यातील आरोग्य यंत्रणा हादरली! झिझर झालेल्या 4 मातांचा मृत्यू

रोजी झाला. या कालावधीत काही मृत्यू झाले असून चौथा मृत्यू ३० ऑक्टोबर रोजी झाला. शासनाने या प्रकराची गंभीर दखल घेत आरोग्य विभागाचे सहायक संचालक डॉ. श्रीराम गोगुलवार यांच्या अध्यक्षतेखाली चौकशीसाठी समिती नेमली आहे. या समितीत स्त्रीरोगतज्ज्ञ, जिल्हा बालसंगोपन अधिकारी,

मॅडिकल, मेयो येथील डॉक्टर अशा आठ जणांचा समावेश आहे. शुक्रवारी या समितीने हॉस्पिटलला भेट देऊन हॉस्पिटलची तपासणी केली.

मृत्यूची तीन प्राथमिक कारणे

अचानक झालेल्या मातामृत्यूची कारणे शोधत असताना, प्रामुख्याने तीन प्राथमिक कारणे समोर आली

आहेत. त्यात रक्त गोठण्याची प्रक्रिया थांबून अतिरिक्त रक्ताचा होणे, किडनीवर सूज येणे, इतर अवयवांवर सूज येणे यांचा समावेश आहे, अशी माहिती समितीच्या सदस्यांनी दिली.

संसर्ग की औषधोपचार ?

मातामृत्यूची कारणे समोर आली असताना, त्यास संसर्ग जबाबदार आहे की, चुकीची औषधे याचा शोध समिती घेत आहे. सिझरनंतर हे मृत्यू झाले असल्याने ऑपरेशन थिएटरमधून हा संसर्ग पसरला असण्याची शक्यता वर्तविली जात आहे. त्याची सत्यता तपासण्यासाठी तीन दिवस नमुने घेतले जाणार आहेत.

कल्याणमध्ये ३० वर्षांपासून राहणाऱ्या नेपाळी महिलेचा पर्दाफाश भारतीय कागदपत्रांसह मुंबई विमानतळावर घेतले ताब्यात

■ **नवी दिल्ली। प्रतिनिधी,**

छत्रपती शिवाजी महाराज आंतरराष्ट्रीय विमानतळावर इमिग्रेशन अधिकाऱ्यांनी एका महिलेचा पर्दाफाश केला आहे. शांती अर्जुनसिंग थापा नावाची ही महिला प्रत्यक्षात नेपाळची नागरिक असून ती गेली ३० वर्षे कल्याणमध्ये राहत असल्याचे समोर आले आहे. धक्कादायक म्हणजे परदेशी नागरिक असूनही तिच्याकडे भारतीय मतदार ओळखपत्र, आधार कार्ड आणि पॅन कार्ड मिळाले असून तिने महाराष्ट्रातील निवडणुकांमध्ये अनेकदा मतदानही केल्याचा खुलासा झाला आहे.

समाधानकारक उत्तर न दिल्याने अधिकाऱ्यांना आला संशय

एफआयआरनुसार, ही महिला २४ ऑक्टोबर रोजी नेपाळमधील काठमांडूहून मुंबई विमानतळावर आरए-२०१ या विमानाने आली होती. नियमित इमिग्रेशन तपासणीदरम्यान तिने भारतीय मतदार ओळखपत्र (रजिस्ट्रार ०८९०४२६) आणि बॉर्डिंग पास सादर केला. तिच्याकडून प्रवासाचे उद्दिष्ट आणि राष्ट्रीयत्वाबाबत विचारले असता ती समाधानकारक उत्तर देऊ शकली नाही. तिच्या नावातील विसंगती आणि उत्तरांमुळे अधिकाऱ्यांना संशय आला आणि पुढील चौकशीसाठी तिला इमिग्रेशन विभागाच्या विंग इन्चार्जकडे सोपवण्यात आले.

चौकशीत उघड झाले की ही महिला प्रत्यक्षात नेपाळची नागरिक असून तिचे खरे नाव चंदा रेग्मी आहे. तिचा जन्म २५ नोव्हेंबर १९७६ रोजी नेपाळची राजधानी काठमांडू जिल्ह्यातील फुलुंग येथे झाला होता. ती गेल्या अनेक वर्षांपासून ठाणे जिल्ह्यातील कल्याण येथे राहत आहे. तपासानुसार, चंदा १९९६ साली आपला पती अर्जुनसिंग थापा याच्यासह भारतात आली आणि ठाण्यातील डॉंबिवली (पूर्व) येथील सागावजवळील बुद्ध विहार परिसरातील जय कमल रेसिडेन्सी येथे राहत होती. या दरम्यान तिने निवडणूक आयोगाला खोटी माहिती देऊन मतदार ओळखपत्र, आधार आणि पॅनकार्डसह भारतीय

ओळखपत्रे फसवणुकीने मिळवली. तिने या खोट्या भारतीय मतदार ओळखपत्राचा वापर करून भारत आणि नेपाळदरम्यान अनेक वेळा प्रवास केला होता, ज्यामध्ये २४ ऑक्टोबरचा अलीकडील प्रवासही समाविष्ट आहे. चौकशीदरम्यान तिने आपल्या नावावर असलेले नेपाळचे नागरिकत्व प्रमाणपत्रही सादर केले, ज्यामुळे तिचे नेपाळी नागरिकत्व निश्चित झाले.

मतदार यादीच्या प्रामाणिकतेबाबत गंभीर प्रश्न दुहेरी ओळख आणि फसवे कागदपत्रे सिद्ध झाल्यानंतर इमिग्रेशन अधिकाऱ्यांनी तिला पुढील तपासासाठी सहार पोलिसांकडे सोपवले आहे. पोलिस सूत्रांच्या माहितीनुसार, या प्रकरणांमुळे काही परदेशी नागरिक फसवणुकीने भारतीय मतदार म्हणून नोंदणी करत असल्याचे आणि सरकारी ओळखपत्रे मिळवत असल्याचे स्पष्ट झाले असून, यामुळे मतदार यादीच्या प्रामाणिकतेबाबत आणि दस्तऐवज पडताळणी प्रक्रियेबाबत गंभीर प्रश्न निर्माण झाले आहेत. सहार पोलिस या प्रकरणाशी संबंधित इतर आरोपांचा शोध घेत तपास करत आहेत. शांती उर्फ चंदा (वय ४९) हिव्यारिद्ध भारतीय न्याय संहिता (इटर) च्या कलम ३३६(२), ३३६(३), ३४०(२) आणि ३१८(४) अंतर्गत फसवणूक, बनावट कागदपत्र तयार करणे आणि सरकारी कागदपत्रांसाठी खोटी माहिती देणे या आरोपांखाली गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे.

हे दैनिक मालक, मुद्रक, प्रकाशक व संपादक - डॉ. श्री. दिपक मोरेश्वर नाईक यांनी सोमाणी प्रिंटिंग प्रेस, कार्यालय - गाला नं. ४, एन. के. इंडस्ट्रीयल इस्टेट, प्रवासी इंडस्ट्रीयल इस्टेटच्या बाजूला, गेट नं. २, गोरेगाव (पूर्व) मुंबई ४०००६३ (महाराष्ट्र) , येथे छापून रुम नं. १०३, कुणाल कुटीर बी बिल्डींग, नवघर रोड, हनुमान मदिराजवळ, भाईंदर (पूर्व), जि. ठाणे ४०११०५ (महाराष्ट्र) येथे प्रसिद्ध केले. संपादक - डॉ. श्री. दिपक मोरेश्वर नाईक, पीआरबी कायद्यानुसार संपादकीय जबाबदारी यांची राहिल, सर्व वाद आणि दावे ठाणे न्यायालयीन कक्षच्या आधील राहतील. (या वर्तमानपत्रात प्रसिद्ध होणाऱ्या बातम्या /लेख / जाहिराती यांची जबाबदारी संबंधीत वार्ताहर, लेखक, आणि जाहिरात प्रतिनिधी यांच्यावर राहिल.) भ्रमणध्वनी - ७४००००१४७४. Email : marathiekikaran2021@gmail.com

Printed & Published and Owned by **Dr. Mr. Deepak Moreshwar Naik**. Printed at **SOMANI PRINTING PRESS, OFFICE** - Gala No. 4, Near N.K. Industrial Estate, Near Pravasi Industrial Estate, Gate No.2, Goregaon (E), Mumbai 400 063, Maharashtra, Published at Room No. 103, Kunal Kutir, B Building , Navghar Road, Near Hanuman Mandir, Bhayander (East) Dist - Thane, PinCode 401 105, Maharashtra. Editor : Dr. Mr. Deepak Moreshwar Naik, Mo.7400001474, Email Id : marathiekikaran2021@gmail.com